

Шездесете године се могу назвати „златним добом“ српског и југословенског филма. Оне су биле време када се од правоверног и идеолошког филма прешло на критички однос према стварности, што је резултирало неразумевањем и забранама кроз такозвани „бункер“. Док се вршила смена генерација под утицајем пољске „критичке школе“, француског „новог таласа“ и италијанског неореализма, на пиједестал водећих аутора су испливали махом питомци Кино-клуба Београд. Живојин Павловић, запажени књижевник, се истакао забрањеним епизодама у обнибусима „Капи, воде ратници“ (1962) и „Град“ (1963), после којих је низом натуралистичких остварења, као што су „Непријатељ“ (1966), „Буђење пацова“ и „Кад будем мртав и бео“, оба из 1967, те „Заседа“ (1969), стекао епитет првака југословенског критичког филма, који су политичари назвали „црноталасним“. Раме уз раме уз њега, био је други „киноклубаш“ Душан Макавејев, који је у својим остварењима спајао секс и политику, на пример „Човек није тица“ (1966) и „Љубавни случај или трагедија службенице ПТТ-а“ 1967 године. Александар Петровић, пак, креће од класичних нововалних дела, као што су „Двоје“ (1961), „Дани“ (1963), демистификације партизанског ратовања „Три“ (1965), да би врхунац досегао у античкој поеми о Циганима, „Скупљачи перја“ (1967), врхунцу српске кинематографије, с правом првонаграђеним на Канском фестивалу исте године. У исту категорију критичког промишљања садашњости али и прошлости спадају сугестивна дела сликара Миће Поповића „Човек из храстове шуме“ (1964), „Рој“ (1966) и „Делије“ (1968); ратне поетске метафоре „Девојка“ (1965), „Сан“ (1966) и „Јутро“ (1967) Пурише Ђорђевића; друга страна рата у „Празнику“ (1967) и „Походу“ (1969) Ђорђа Кадијевића, као и демитологизација новије, послератне историје у делима „Свети песак“ (1968) Мирослава Антића и „Рани радови (1969) Желимира Жилника. Ако се томе додају класични жанровски филмови, као „Марш на Дрину“ (1964) Жике Митровића, „Топле године“ (1966), Драгослава Лазића, „Немирни“ (1967), Кокана Ракоњца и „Низводно од сунца“ (1968) Федора Шкубоње, стиче се утисак о кинематографији која је побегла испред свога времена, дајући друштву критичку и хуманистичку црту, која је постојала само на папиру. Тих година цветала је и међународна сарадња, пре свега са Авала филмом, који је у сарадњи са страним продуцентима, код нас снимео велики број копродукционих филмова, међу којима су најпознатији историјски спектакли „Дуги бродови“ (1964) Џека Кардифа и „Марко Поло“ (1965), Денија де Ла Пателеа. На пољу документарног филма, шездесете представљају плодносно врело, када, пре свега у оквиру Дунав филма и Застава филма, настају међународно признати успеси српске кинематографије. Међу њима се истичу „На вез“ Бранка Калачића, „Он“ Пурише Ђорђевића из 1961, „Парада“ Душана Макавејева и „Деца“ Пурише Ђорђевића из 1962, „Концерто гимнастико“ Николе Мајдака и Миће Милошевића, „Задушнице“ Драгослава Лазића и „Кише земље моје“ Миленка Штрпца (1963), „Кораци балета“ Николе Рајића и „Први падеж човек“ Крсте Шканате из 1964, „Сабори“ Саше Петровића, „Печат“ Бранка Теловића и „Одричем се света“ Крсте Шканате (1965), „Хокеј“ Миће Милошевића и „Ратнике вољно“ Крсте Шканате (1966), „Журнал омладине на селу“ Желимира Жилника (1967), „Носталгија вампира“ Крсте Шканате и „Долина векова“

Ратомира Ивковића (1968), „Липањска гигања“ (1969) Желимира Жилника. „Балада о нафти“ Мирослава Јокића и „Затегни деле“ Влатка Гилића из 1970 године. Напокон, после дуготрајно форсиране „загребачке школе цртаног филма“ и Београд добија свој ауторски круг анимације, захваљујући деловању Николе Мајдака и Дивне Јовановић.

Co-funded by the
European Union

Creative
Europe
MEDIA